

DEMOTOUR : DE DEMOCRATISCHE INSTELLINGEN IN BELGIË

DOCUMENT VOOR LEERKRACHTEN

Praktische fiche

	Doelgroep	3 ^e graad van het secundair onderwijs
	Aantal	Klasgroep
	Tijdsduur	2u30
	Korte beschrijving	Deze activiteit vindt plaats in open lucht en heeft als doel dat de leerlingen de belangrijke democratische instellingen en plaatsen in België zullen ontdekken. Ze worden verdeeld in groepjes en zullen een parcours volgen terwijl ze vragen beantwoorden, hun omgeving observeren en informatie zoeken.
	Pedagogische doelstellingen	Zich vertrouwd maken met de Belgische democratische instellingen.
	Benodigheden	iets om te schrijven Minstens één GSM per groepje voor eventuele noodgevallen Materiaal zodat de groepjes foto's kunnen nemen

VOORALEER JULLIE BEGINNEN

De DEMOtour is een volledig autonome activiteit. Het BELvue houdt geen toezicht tijdens het verloop hiervan. U bent dus zelf verantwoordelijk voor de groep.

Om de DEMOtour vast te leggen, moet u een beschikbare datum en tijdstip reserveren op de website van het museum: belvue.be

Zodra de reservering is gemaakt, ontvangt u deze folder met de nodige instructies en de antwoorden op de vragen die aan de leerlingen zullen gesteld worden.

STARTPUNT

De route begint in het BELvue Museum, Paleizenplein 7, 1000 Brussel. Ga naar de balie van het BELvue, daar zullen de nodige documenten aan de leerlingen overhandigd worden.

Verdeel de klas in verschillende groepen. Elke groep krijgt een boekje met de route en de te beantwoorden vragen.

Laat de groepen vanaf het BELvue telkens met een interval van 5 minuten vertrekken, zodat niet alle groepen tegelijk bij dezelfde halte aankomen. Zorg er wel voor dat jullie niet aan de ingang of voor de receptie van het museum gaat staan, zodat jullie de aankomst van andere schoolgroepen en bezoekers niet verhinderen. Verzamel in plaats daarvan op de agora voor het gebouw. Van daaruit kan je de voortgang zien van de groepen die van de 1e naar de 2e stop van de route gaan, en zo weet je wanneer je de volgende groep kan sturen.

Zodra de groepen met de activiteit begonnen zijn, controleer dan of alles soepel verloopt door zelf op verschillende punten langs de route te staan. Aangezien de leerlingen alleen in de stad zullen zijn, is het belangrijk dat u een manier vindt om met hen te communiceren voor wanneer er eventuele noodgevallen zijn. U moet zich snel bij een groep kunnen voegen, dus wijk best niet ver van de route af.

De aankomst bevindt zich ook voor het BELvue museum. Jullie hoeven niet terug te keren naar de receptie.

Op de volgende pagina's vindt u de route van de leerlingen, de vragen en de antwoorden op de vragen.

ROUTEBSCHRIJVING EN OPLOSSINGEN

Om bij de eerste stop van deze DEMOtour te komen, verlaat je het BELvue museum via de hoofdingang en draai je naar links, vervolgens sla je nog eens linksaf de Koningsstraat in. Je bent nu op het Koningsplein.

Aan je rechterkant, tegenover het BELvue museum, zie je het gebouw dat bekend staat als « Hôtel de Grimbergen », waar zich een archeologische site bevindt. Steek de straat over en kijk door de kelderramen die uitkijken op het plein. Je kan de ruïnes van een oud middeleeuws paleis, het Coudenbergpaleis zien.

Weet jij wie er op deze plek woonde? *De Hertogen van Brabant (heren van het middeleeuwse Hertogdom waarvan Brussel de hoofdstad was)*

Een bekend historisch figuur heeft in de zalen van dit paleis rondgelopen. Hij werd er gekroond en hij trad er af. Weet jij over wie we het hebben? *Keizer Karel V*

Als je de antwoorden niet weet, kan je de info niet ver hiervandaan lezen... Dit gebouw was dus een heel belangrijke politieke plaats in de Middeleeuwen en in de Moderne Tijd. Welk politiek systeem was volgens jou in deze periodes van kracht? Kunnen we het een democratie noemen? Waarom wel of niet? *Het was een absolute monarchie, ofwel het Ancien Régime. Het was geen democratie, omdat de meerderheid van het volk zijn mening niet kon uiten en niet kon deelnemen aan politieke beslissingen.*

Op naar de 2e stop van je parcours! Keer terug naar de ingang van het BELvue, maar loop nu verder tot aan de poort van het **Koninklijk Paleis**. Hier werkt de koning. Weet jij hoeveel koningen België heeft gekend, en vooral, kan je ze allemaal opnoemen? *Leopold I, Leopold II, Albert I, Leopold III, Boudewijn, Albert II, Filip = 7 koningen*

We noemen België een **constitutionele monarchie**, weet jij wat dat betekent? Zo niet, speel dan verslaggever en vraag aan voorbijgangers of zij de betekenis kennen. *Een constitutionele monarchie is een politiek systeem waarbij een monarch (een koning of koningin in België) het staatshoofd is. Zijn bevoegdheden worden echter beperkt door de grondwet en overgedragen aan de regering of het parlement.*

Wat is volgens jou het verschil tussen onze constitutionele monarchie en het regime van de vorsten die in het Coudenbergpaleis woonden?

- **De soeverein heeft niet langer alle macht.**
- **Er is nu een parlement dat alle mensen vertegenwoordigt, niet slechts een minderheid.**
- **Kerk en Staat zijn nu gescheiden, toen niet.**
- ...

Wappert de Belgische vlag aan de top van het gebouw? Zo ja, wat betekent dat? Kies het juiste antwoord.

- ° De koning bevindt zich in het Koninklijk Paleis
- ° Het Koninklijk Paleis is open voor bezoekers.
- ° **De koning bevindt zich op Belgisch grondgebied.**
- ° Het is enkel decoratie.

Draai je om. Voor je ligt het Warandepark, dat vroeger het Koninklijk Park heette. Ga erheen! Wees voorzichtig, het zebrapad ligt voor het BELvue. Steek dus niet ergens anders over!

	<p>Neem het centrale pad dat doorheen het park loopt. Stop bij de eerste fontein. Deze fontein wordt omringd door een aantal nogal vreemde standbeelden. Hoe heten ze? Het juiste antwoord staat ergens rond de fontein...</p> <p>Hermen</p>
---	---

Welke historische gebeurtenis veroorzaakte de schade? Weet je wat er op die datum in het park gebeurde? **Tijdens de Belgische Revolutie van 1830. Het park was de plek waar werd gevochten tussen het Nederlandse leger en de Belgische revolutionaire troepen.**

<p>Ga rechtdoor, naar de volgende fontein. Stop naast dit standbeeld. Het is Diana, de Romeinse godin van de jacht. Vind je niet dat ze verdient dat jullie een selfie met haar nemen?</p>	
--	---

Een korte theoretische vraag: in een democratisch systeem zijn de machten gescheiden. Dit is ook het geval in België. Wat zijn deze drie machten?

- *Rechterlijke macht*
- *Wetgevende macht*
- *Uitvoerende macht*

	<p>Kijk naar het steegje aan je rechterkant. In de verte zie je een groot gebouw met een gouden koepel. Weet jij welk gebouw dit is? <i>Het Justitiepaleis van Brussel</i></p> <p>Welke van de drie machten wordt in dit gebouw uitgeoefend? <i>De rechterlijke macht.</i></p>
---	--

Als je je omdraait, zie je nog een gebouw tegenover je. Wat huisvest dit gebouw? Welke van de drie machten wordt daar uitgeoefend? *In dit gebouw zetelt het Belgische federale parlement. Hier wordt de wetgevende macht uitgeoefend.*

Ga naar de poorten voor het gebouw. Het heeft een andere naam die symboliseert dat het "toebehoort" aan alle Belgen. Wat is die naam?

Het Paleis der Natie

Sla linksaf langs de Wetstraat tot aan nummer 16. Weet jij welk lid van de federale regering hier werkt?

De Premier van België / Eerst Minister van België

Voor dit huisnummer 16 staan vaak journalisten te wachten om politici te interviewen. Misschien zie je er vandaag wel een paar? Nu is het jouw beurt om verslaggever te spelen! Hieronder staan enkele vragen over de federale overheid. Zoek op straat mensen die je kan interviewen en stel elk van hen een van de onderstaande vragen:

- Kan je minstens 3 ministers van de federale regering opnoemen?

(Afhankelijk van actualiteit)

- Kun je minstens 3 bevoegdheden noemen die door de federale overheid worden beheerd?

Justitie, sociale zekerheid, defensie, financiën en buitenlandse zaken.

- Weet je wat de letters « FOD » betekenen en wat het is ?

Federale Overheidsdiensten

Goede journalisten controleren hun informatie altijd! Aarzel niet om op internet te controleren of de antwoorden kloppen. Laten we onze weg weer hernemen! Vanaf nummer 16 volg je de Wetstraat opnieuw en sla je de eerste straat linksaf, deze straat noemt de Hertogstraat. Aan het einde van deze straat kan je het Vlaams Parlement vinden. Hier komen we later terug. Iets verderop, aan de rechterkant, vind je de Franse ambassade.

Loop door tot de splitsing en sla de Drukpersstraat, die zich links bevindt, in. Neem dan de eerste straat links, de Leuvenseweg. Loop door tot nummer 13, daar vind je de bezoekersingang van het Federale Parlement. Ga door de poorten, groet de persoon die de portiek bewaakt en ga verder naar de balie.

Stel jezelf voor: « Wij zijn studenten die Brussel verkennen in het kader van een activiteit georganiseerd door het BELvue Museum. »

In deze kamer vind je veel informatie om je te helpen de juiste antwoorden te vinden op de volgende vragen!

Juist of fout (verbeter indien fout) :

- Het Federaal Parlement bestaat uit 2 organen : de Kamer en de Senaat.

Juist

- Er zijn 140 senatoren en 60 afgevaardigden.

Fout, er zijn 60 senatoren en 150 afgevaardigden

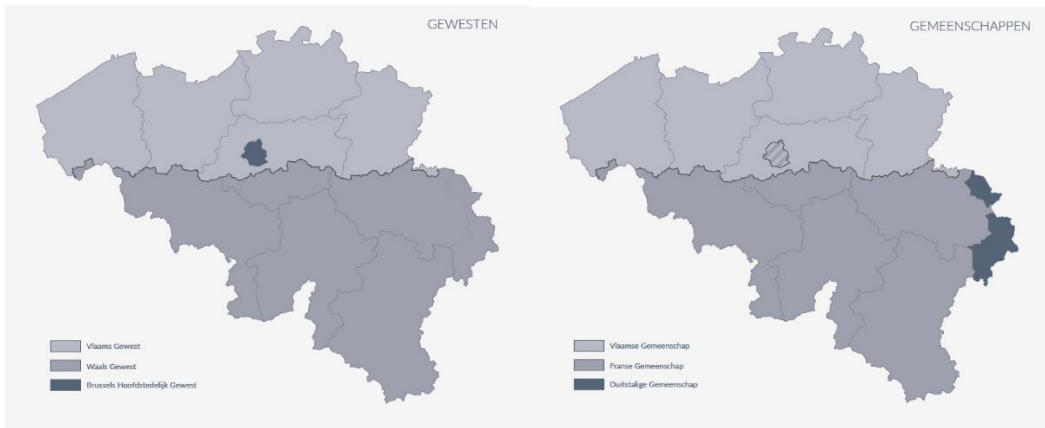
- De plenaire zittingen van de Kamer worden op dinsdag gehouden.

Fout, ze worden op donderdag gehouden

- De senatoren komen uit parlementen van de gefedereerde entiteiten, dus de verschillende gewesten en gemeenschappen.

Juist

“Gefedereerde entiteiten”...Wat betekent deze term eigenlijk ? Hieronder vind je twee kaarten die ze weergeven. Aan jou om deze in te vullen en de juiste titel te geven !

Ben je klaar ? Onthoud deze namen goed, we zullen een aantal van deze entiteiten later bekijken.

Verlaat het Parlement voorlopig op dezelfde manier als hoe je binnenkwam. Vergeet niet een selfie te nemen voor je vertrekt, als souvenir!

Neem de Leuvenseweg naar links tot aan de Koningsstraat. Steek de straat over om verder te gaan op het tegenoverliggende voetpad en neem de Koningsstraat naar rechts. Loop een paar meter door tot je aan nummer 100 bent, waar de kantoren van een beroemde Franstalige Belgische krant: Le Soir zich bevinden. De pers wordt vaak "de 4de macht" genoemd. Waarom is dat volgens jou zo?

Dit komt omdat de pers wordt gezien als de macht die de andere 3 in de gaten houdt door alles wat verkeerd gaat openbaar te maken.

Een spelletje dat jullie onderling kunnen spelen: noem om de beurt een Belgische krant, in welke taal dan ook. Wie herhaalt wat een ander al heeft gezegd, of wie geen andere krant meer kan opnoemen, wordt geëlimineerd: noteer hier de namen die door iedereen zijn opgesomd: .....

Wandel verder langs de Koningsstraat. Na enkele meters kom je op een groot plein met een imposante zuil terecht. Ga aan de voet ervan staan!

<p>Dit is de Congreskolom, opgericht ter ere van het eerste Nationaal Congres dat in 1830 werd opgericht en de voorloper van het Federaal Parlement is.</p> <p>Hieronder vind je uitleg over dit monument. Sommige woorden zijn gewist. Vul de tekst aan.</p>	
---	--

De Congreskolom vertelt ons de Belgische geschiedenis vanaf september 1830 tot juli **1831**. Op het onderste deel van de sokkel zien jullie de namen van de 237 leden die samen het voorlopig **Bewind** hebben gevormd. Op de sokkel zijn de 27 artikelen die de grote principes van de **Grondwet** vastleggen gegraveerd. Bovenaan staat het standbeeld van koning **Leopold I**, eerste koning der Belgen. Hij legde de eed af op 21 **juli** 1831. Deze datum is nu de **Nationale Feestdag** van België.

Voor de Congreskolom brandt de vlam van de **Onbekende Soldaat** ter nagedachtenis aan alle soldaten die tijdens de twee Wereldoorlogen gestorven zijn. Gedurende deze twee periodes was het Belgische regime niet democratisch, het was daarentegen een **dictatuur**. Elk jaar, op **Wapenstilstand** (= einde van de oorlog), wordt hier, in aanwezigheid van veteranen, een ceremonie gehouden om de slachtoffers en helden van gewapende conflicten te herdenken.

Je kunt 4 bronzen standbeelden zien op de vier hoeken van de zuil. Ze zijn 3,5 m hoog en stellen vrouwelijke allegorieën voor van de 4 fundamentele vrijheden die door de Grondwet worden gegarandeerd. Probeer deze 4 vrijheden te vinden door te kijken naar wat de standbeelden in hun handen houden en naar de symbolen die ze vertegenwoordigen. **(juiste antwoorden zijn hier niet verplicht omdat ze moeilijk te vinden zijn op het monument, ze worden bij de volgende stop gegeven)**

Niet gemakkelijk, toch? Het maakt niet uit als je niet het juiste antwoord hebt, we gaan gewoon ergens anders kijken of alles klopt. Op naar de volgende stop!

Ga met je rug naar de zuil staan en neem de straat recht voor je, de Congresstraat. Na enkele meters kom je op een klein plein met een standbeeld in het midden. Dit is het Vrijheidsplein.

Hier zal je kunnen controleren of je de fundamentele vrijheden hebt gevonden die worden weergegeven door de standbeelden op de zuil. De vier straten die naar de vier hoeken van het plein leiden, zijn vernoemd naar deze vrijheden! Probeer ze te vinden!

- **Vrijheid van vereniging**
- **Godsdienstvrijheid**
- **Persvrijheid**
- **Vrijheid van onderwijs**

Welke van deze vrijheden is de belangrijkste volgens jou? Waarom ?

Persoonlijk antwoord

Ga verder langs de Congresstraat. Je komt bij een tweede plein, het Surllet de Chokierplein.

	Een historische opmerking : Surllet de Chokier was de politicus die in 1830 het regentschap van het koninkrijk op zich nam totdat België een koning kon vinden.
---	---

	Op het plein kan je een standbeeld zien staan met een tekst in het Frans en Nederlands op de sokkel.	Sur la place, vo texte est écrit e
--	--	---------------------------------------

Kopieer hier een belangrijk fragment uit deze tekst : <i>'O dierbaar België</i> <i>O heilig land der vaad'ren</i> <i>Onze ziel en ons hart zijn u gewijd.</i> <i>Aanvaard ons kracht en het bloed van onze adren,</i> <i>Wees ons doel in arbeid en in strijd.</i>	
De tekst en het standbeeld heten "La Brabançonne". Waar gaat het over ? <i>Het Belgisch volkslied</i>	
Rond het plein staan gebouwen waarin een aantal belangrijke politieke instellingen gehuisvest zijn. Noem er twee : <ul style="list-style-type: none"> - <i>Het Vlaams Parlement</i> - <i>Regering van de Federatie Wallonië-Brussel (Franstalige gemeenschap)</i>	

Welke bevoegdheden worden hier uitgeoefend ?

- **Wetgevend**
- **Uitvoerend**
- **Gerechtigd**

Om verder te gaan ga je met je gezicht naar het standbeeld staan en neem je de straat die IJzerenkruis noemt en zich aan de linkerkant bevindt. Stop bij nummer 99.

Ga het gebouw binnen en ga naar de balie voor bezoekers van het Vlaams Parlement.

Het is in dit Parlement dat de Vlaamse regionale aangelegenheden behandeld worden. Kan je drie bevoegdheden die de Gewesten en Gemeenschappen in België hebben opsommen ?

Gewesten · Economie, ruimtelijke ordening, wonen, infrastructuur, werkgelegenheid, energie, mobiliteit en milieu

Gemeenschappen · cultuur, onderwijs, welzijn, gezondheid, sport en taal

Stel jezelf voor: "Wij zijn een groep leerlingen die Brussel verkent in het kader van een activiteit georganiseerd door het BELvue museum".

Deze zaal bevat alle informatie die je nodig hebt om onderstaande vragen te beantwoorden:

- Wie is de voorzitter van het Vlaams Parlement ?

(Controleren of dit antwoord nog steeds actueel is) Liesbeth Homans (NVA)

- Hoeveel ministers telt de Vlaamse regering ?

(Controleren of dit antwoord nog steeds actueel is) 9

- Hoeveel partijen zijn er vertegenwoordigd in het Vlaams Parlement ?

(Controleren of dit antwoord nog steeds actueel is) 7

Loop het gebouw uit en ga naar links verder in het IJzerenkruis. Wees gerust, je bent op weg naar de laatste stop van deze tocht! Loop in de straat verder om terug uit te komen in de Koningsstraat. Steek de straat over en ga naar nummer 72.

Je ziet een gebouw dat opnieuw een politieke functie heeft.

Welke instelling is het ?

Het Parlement van de Federatie Wallonië-Brussel (Franstalige gemeenschap)

Quel pouvoir est exercé ici ?

Wetgevende macht

Deze instelling maakt deel uit van een van de Gemeenschappen van het land. Hieronder vind je enkele van de bevoegdheden van de Gemeenschappen. Probeer diegene te zoeken waarvoor ze NIET verantwoordelijk zijn.

Kleuter-, basis- en secundair onderwijs	Media
Hoger onderwijs (universiteiten en hoge scholen)	Gelijke kansen
Beheer van de autosnelwegen	Kinderrechten
Sport	Biologische landbouw
Jeugdbewegingen	Financiering van religies en sektes
Cultuur (theater, cinema, musea, enz.)	

Een kleine observatieoefening : het symbool van deze instelling stelt een dier voor! Kun je zien welk dier het is? **Een haan (gevormd door een B en een W)**

De gewesten en gemeenschappen hebben allemaal een dier of plant als symbool. Welke zijn dat? Er zijn 3 juiste antwoorden (ja, sommige hebben hetzelfde symbool!)

						
Een woeste draak	Een wild zwijn, typisch voor onze bossen	Een lelie, een koninklijk symbool	Een leeuw, trots en dapper	Een eekhoorn, ondeugen d en zeer lokaal	Een iris, een bloem die hier gemakkelijk groeit	Een haan, trots en strijdlustig

De « neem een pauze » wedstrijd: imiteer de houdingen van de 3 dieren/planten waarvan je denkt dat ze correct zijn en neem een foto van jezelf. Eenmaal terug in de klas, vergelijk je je foto's met die van de andere groepen. Wie heeft de juiste symbolen gevonden en de houding het beste nagebootst?

Heb je je vragenlijst ingevuld? Geweldig! Nu is het tijd om terug te gaan naar het BELvue. Loop langs het Warandepark en je bent meteen bij het museum!

Je DEMOtour eindigt hier. We hopen dat je Brussel op een andere manier hebt kunnen « bezoeken » en veel hebt geleerd over de geschiedenis en de drijvende democratische machten.

Benieuwd of je alle « juiste antwoorden » hebt gevonden? Je leerkracht heeft de gecorrigeerde versie van deze vragenlijst ontvangen.

Scan deze QR-code en vul de enquête in.

Dank u !

